

IN MEMORIAM:

Prof. Dr. DOINA LIVIA ONICESCU

(1926 – 2018)

Mica lume a histologiei româneștia mai pierdut un activist de marcă. Pe 11 martie 2018, s-a stins din viață o personalitate marcantă a medicinei românești, Doamna Prof. Dr. Doina Livia Onicescu, membră a Academiei de Științe Medicale. Născută în 1926 într-o familie care a fost mult timp prigonită de sistemul communist, a optat pentru studierea medicinei la Facultatea de Medicină București pe care a urmat-o în perioada 1944-1950; a ales să se perfecționeze în domeniul histologiei într-o perioadă în care această specializare nu avea foarte mulți adepți. A avut stagii repetate în străinătate care au fost utile pentru formația de cercetător la Facultatea de Medicină din Paris, 1968 și la Facultatea de Medicină din Stockholm, 1972. A făcut specializarea în oftalmologie pe care a încheiat-o în București în 1955 și de anatomie patologică în 1970. A prins perioada postbelică când, așa cum se întâmplă și în momentul actual, asistența la țară în multe zone sărace era văduvită de specialiștii din domeniul medicinei primare. După ce a activat ca extern și intern în spitale din București, în perioada 1946-1950, împreună cu soțul Dr Mircea Onicescu a lucrat între anii 1950-1953 ca medic de medicină generală în județele Tulcea și Brăila, o activitate despre care își aducea cu drag aminte și care avea farmecul resimțit de medicul de la țară din acea perioadă, văduvit de orice mijloc tehnic, compensat însă de elementele semiologice pe care le învățase cu asiduitate pe băncile facultății și de eternul prieten stetoscopul său. Descria cu multă plăcere modul integrare în viața comunelor, reacția sătenilor și colaborarea acestora ca și deschiderea pe care o aveau față de intelectualitate satului unde medicul era o personalitate marcantă în viața satului somănesc.

Carierea universitară a parcurs-o în timp, urcând cu greu, rând pe rând pe treptele afirmării impuse de repetatele examinări și de rigorile legate de accederea la cariera de profesor. Astfel a fost șef de laborator, asistent, șef de lucrări, conferențiar și ulterior profesor la “Catedra de Histologie” - UMF „Carol Davila”, București, din 1953 până la vârsta pensionării în 1993; a rămas profesor consultant la catedra de histologie a UMF Carol Davila, București din 1993. A rămas însă alături de tot ce însemna viață universitară, îndrumând mulți ani apoi în calitate de profesor consultant o multitudine de doctoranzi până în anul 2010. De asemenea a fost prezentă ani la rând la foarte multe examene de doctoratură fiind nelipsită de la întâlnirile și congresele Societății de Anatomie Patologică și ale Academiei de Științe Medicale.

A reușit să devină medic specialist oftalmolog în 1955 și a avut regretul că nu a practicat deoarece centrul atenției a fost mutat intensiv în acea perioadă în zona de expertiză histologică. A devenit doctor docent în 1974 și doctor în științe medicale în 1964. A ajuns medic primar de anatomie patologică gr.I în 1970. În acest domeniu și-a găsit locul și s-a dedicat din tot sufletul fiind rând pe rând secretar general în 1964 și ulterior președintă a “Societății Române de Histologie și Citochimie” în 1988. A avut o deschidere permanentă pentru noutăți, actualități

pe care le-a promovat în toată întâlnirile acestor specialiști încurajând și promovând tineri de calitate și viitori experți în domeniu.

Aceste caracteristici ale puternicei personalități a d-nei Profesor Doina Onicescu au fost definatorii pentru că venea dintr-o familie de intelectuali în care se vorbea curent franceza iar prin căsătorie a intrat într-o altă familie care a adoptat-o cu mare entuziasm cea a marelui academician și matematician Octav Onicescu unde de asemenea se vorbea curent italiana și franceza. Ca o recunoaștere a activității științifice a fost acceptată ca membră a „Societății Franceze de Histochimie”, a „Federației Internaționale de Histochimie și Citochimie”, a „Societății Internaționale de Psihoneuroendocrinologie”, a „GIRS (International Dentistry Research Group)” și mai târziu a „Academiei de Științe Medicale”. Tot ca o recunoaștere a întregii activități profesionale a primit premiul „I.T.Niculescu” al Academiei de Științe Medicale (București) și o multitudine de nominalizări în „International Bibliographic Dictionary” (1980-1984), ca „Men of Achievement” (1981), în „World Who is Who of Women” (1983), ca „The Foremost Women of the Twentieth Century” (1985) în „Contemporary Who’s Who” (2003) și „Who’s Who in Romania, Medical” (2006).

A publicat foarte mult și a avut lucrări științifice importante apărute atât în străinătate cât și în țară. Manualul de histologie scris împreună cu profesorul Diculescu a fost mulți ani o carte de căpătîi după care au învățat o multitudine de generații de studenți. A publicat cu multă sârguință articole de specialitate în “Rev Roum Morphol Embriol”, “Ann. Histochem”, ”Histochemical J”, “Acta Histochem” și “J. Neurochemistry” dar și capitole de carte în manuale de histologie și biologie celulară.

După pensionare nu a trăit “frustrările” firești ale celor aflați la vârsta a treia. Din contră, a fost o persoană activă, plină de viață, găsind tot timpul o vorbă bună pentru cei care erau la ananghie din familie sau din lumea histologică. Această vioiciune a spiritului, acest refuz de a îmbătrâni a permis să se apropie firesc, normal de vârsta de 92 de ani când un element definatoriu al personalității sale a fost și a rămas luciditatea, maturitatea și gândirea corectă a derulării unei vieți din care nu au lipsit bucuriile, greutățile inerente sau fetele pe care le joacă timpul în aproape un secol de viață.

În calitate de rudă dar și de student, apropiat al familiei Onicescu am cunoscut și am participat la toate bucuriile și durerile acestei familii care a scris istorie în viața medicală românească și nu numai. Alături de Doina care mi-a fost rudă dar și profesor, fiind poreclită “ochi de oțel” pentru privirea de o rigurozitate academică cu care judeca examenele studenților, am petrecut ani buni și am apreciat întotdeauna vitalitatea și tinerețea sa “naturală” pe care o regăseam la fiecare pas în anii care au trecut. Cei care o cunosc nu vor uita niciodată: optimismul, zâmbetul cald și cuvintele înțelepte cu care îi întâmpina.

A trecut în eternitate o personalitate a lumii histologice, un coleg desăvârșit, un formator și creator de școala în domeniul histologiei și anatomiei patologice.

Odihnească-se în pace!

Academician Prof. Dr. Florin Mihălțan